

Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten van
Drenthe
Postbus 122
9400 AC ASSEN

Contactpersoon P. Gautier
Telefoon 14 0592
Bezoekadres Noordersingel 33
Uw brief van --
Uw kenmerk --
Ons kenmerk 120728-2023
Bijlagen 1
Datum 21 december 2023
Verzenddatum 21-12

Onderwerp: Reactie Ruimtelijk Voorstel

Geacht college van Gedeputeerde Staten en leden van Provinciale Staten,

In de het VDG-overleg Wonen en Ruimte van 14 december jl. is met de gedeputeerde afgesproken dat wij met een reactie komen op het Ruimtelijk Voorstel van Drenthe aan het Rijk. In deze brief gaan wij in op verschillende punten en hebben wij een aantal verzoeken.

Wij herkennen ons in veel van de opgaven die u schetst. We staan samen in Drenthe voor een flinke klus om de provincie toekomstbestendig te maken en ruimtelijk verstandige keuzes te maken. Als gemeente Assen leveren wij hier graag een stevige bijdrage aan. Het is immers een opgave van de gezamenlijke overheden, ondernemers, inwoners en maatschappelijke organisaties om Drenthe provinciebreed te versterken en de brede welvaart te verhogen met sterke steden en vitale dorpen. De Regiosteden, dorpen en landelijk gebied hebben elkaar hierbij hard nodig. De steden kunnen niet zonder de dorpen en het landelijk gebied. En de dorpen en het landelijk gebied kunnen niet zonder de Regiosteden met hun werkgelegenheid, detailhandel en voorzieningen zoals onderwijs en zorg. Het accentueren van de verschillen tussen landelijk gebied en de steden is in onze ogen niet nodig.

Wij denken dat we in Drenthe “de wind mee hebben” door het rapport ‘Elke Regio Telt’ dat hopelijk een belangrijke rol gaat spelen in de nieuwe Nota Ruimte. Een aspect dat wellicht in het Ruimtelijk Voorstel nog iets meer aandacht kan krijgen.

De basis voor het Ruimtelijk Voorstel ligt in het startpakket waarin het Rijk aan de provincies de opgaven voorlegt uit de nationale programma’s op het gebied van onze fysieke leefomgeving. Aan Drenthe en de andere provincies wordt gevraagd om samen met gemeenten en waterschappen de opgaven voor de periode tot 2030 - met een doorkijk naar 2050 - ruimtelijk te vertalen, in te passen en te combineren met de provinciale opgaven.

Wij zijn van mening dat de provincie Drenthe dit verzoek van het Rijk te beperkt heeft ingevlogen. Er is voor gekozen om de gemeenten beperkt en alleen ambtelijk te betrekken en vooral uit te gaan van bestaand beleid. Wij denken dat het ambitieniveau hoger mag en moet, aangezien de inhoud van dit voorstel belangrijke input is voor de nieuwe Nota Ruimte die zich gaat richten op 2030, 2050 en 2100. De inzet van Drenthe mag wat ons betreft concreter. Waarbij Drenthe niet alleen vraagt, maar vooral ook aanbiedt; Wat heeft Drenthe Nederland te bieden?

Postadres

Postbus 30018, 9400 RA Assen

Stadhuis

Noordersingel 33, 9401 JW Assen

Telefoon

14 0592

Fax

(0592) 366 595

E-mail

info@assen.nl

Website

www.assen.nl

Bank

NL28BNGH0285000497

t.n.v. Gemeente Assen

Wilt u bij een reactie op deze brief het kenmerk en datum vermelden?

Inhoudelijk richt onze reactie zich op zes hoofdthema's. Die thema's lichten wij hieronder nader toe, waarbij we u per onderdeel verzoeken om onze opmerkingen af te wegen en te vertalen in het in het Ruimtelijk Voorstel:

1. Speel meer in op de Contourennotitie Nota Ruimte
2. Toon meer ambitie voor wonen
3. Verdeel de aandacht evenwichtiger
4. Zet in op snelle verbetering van de spoorbereikbaarheid
5. Wees concreter in de oplossing van de stikstofproblematiek
6. Toon meer urgentie bij de energievoorziening en -transitie

1. Speel meer in op de Contourennotitie Nota Ruimte

Wij zien in de Contourennotitie Nota Ruimte een aantal "ballen voor open doel liggen". Zo ziet het Rijk kansen voor een schaa sprong voor de Regio Groningen-Assen met een uitloop naar Emmen. Wij stellen voor om in het Ruimtelijk Voorstel in te gaan op dit aanbod en uit te spreken dat u deze kans ook herkent en graag afspraken maakt over de concretisering. Onze Asser Ambitie Agenda (bijgevoegd) die inzet op een aantal (economische) ontwikkelingen, extra woningbouw (+ 10.000 woningen) en het realiseren van extra bedrijvigheid (+ 5.000 arbeidsplaatsen) biedt hiervoor mooie aanknopingspunten. De Asser Ambitie Agenda is opgesteld met ondernemers, onderwijsinstellingen, culturele instellingen, VNO-NCW, sportverenigingen, TT Circuit, woningcorporaties, NAM en zorginstellingen.

Verzoek: Neem dit op in hoofdstuk 6 Leefbare steden en regio's, bij denkrichtingen en agendapunten 2030/2040.

In de contourennotitie staat ook dat het Rijk meer wil sturen op economie en werkgelegenheid: "Het Rijk kan het voortouw nemen door de randvoorwaarden op orde te brengen en met vestigingsbeleid ten aanzien van grotere maatschappelijke voorzieningen, zoals ziekenhuizen, dependances van hogescholen en universiteiten en rijksdiensten." Wat ons betreft moet het Ruimtelijk Voorstel zwaarder inzetten op dit aanbod en hier ook concrete handreikingen doen. Zo wil Assen hét veiligheidscluster worden voor regio en Rijk (Asser Ambitie Agenda). Waarbij wordt ingezet op onderwijs, gekoppeld aan arbeidsmarkt en Rijksdiensten gericht op veiligheid en innovatie. Daarnaast zet Assen in op de verdere versterking van de zorgsector en biotechnologie. Het Rijk zou een rol moeten spelen in het uitbouwen van deze sectoren.

Wij zien ook een mooie kans om in het Ruimtelijk Voorstel een aftrap te doen voor de in de contourennotitie aangekondigde Ruimtelijk-economische strategie op basis van een visie op de economie van Nederland in 2050.

Verzoek: Neem dit op in hoofdstuk 6 Leefbare steden en regio's, bij denkrichtingen en agendapunten 2030/2040.

Een andere aftrap kan worden gedaan voor de aangekondigde verdere verstedelijking in hoger gelegen stedelijke regio's, in combinatie met versterking van bestaande en nieuwe duurzame economische sectoren en goede infrastructuurverbindingen. Het Rijk ziet dit pas gebeuren na 2050. Dit lijkt ons wat laat, aangezien veel investeringen worden gedaan voor minimaal honderd jaar. Steden als Emmen, Hogeveen en Assen zijn ideale plekken voor een hoge en droge verdere verstedelijking. Dit mag wat ons betreft duidelijk benoemd worden in het voorstel. Een rapport als Plan B: NL2200 van Lola Architecten laat zien naar wat voor werkelijkheid we toe bewegen.

Verzoek: Neem dit op in hoofdstuk 6 Leefbare steden en regio's, bij denkrichtingen 2030/2040 en in hoofdstuk 1 Water en bodem sturend, bij denkrichtingen 2030/2040.

2. Toon meer ambitie voor wonen

Op het vlak van wonen vinden wij de ambitie echt te laag. Er wordt verwezen naar de Woondeal met minimaal 13.000 woningen tot 2030. Voor Assen geldt dat de, in de Regio Groningen-Assen afgesproken, woonambitie al 25% hoger ligt dan deze Woondeal. Aangezien het Rijk vraagt om input voor een periode tot 2050 en verder, pleiten wij ervoor om indicatief hogere aantallen te noemen. Zoals bijvoorbeeld bij de 10.000 extra woningen die worden genoemd in samenhang met de ontwikkeling van de Nedersaksenlijn. Kijken we naar de bovengenoemde punten in de Contourennotitie Nota Ruimte zoals de schaa sprong van de Regio Groningen-Assen en versterking van de hoger gelegen stedelijke regio's, dan zijn in onze ogen hogere ambities nodig. In dit kader wordt in de Asser Ambitie Agenda een aantal van 10.000 extra woningen genoemd.

Verzoek: Neem dit op in hoofdstuk 6 Leefbare steden en regio's, bij denkrichtingen en agendapunten 2030/2040.

3. Verdeel de aandacht evenwichtiger

In het Ruimtelijk Voorstel zien wij weinig specifieke aandacht voor de hoofdstad van Drenthe. Assen wordt alleen genoemd in samenhang met de andere Regiosteden en bij het NOVEX-gebied Regio Groningen-Assen. Wij pleiten voor een wat meer evenwichtige aandacht voor de verschillende gemeenten. We zijn een sterke en groeiende stad, maar Assen heeft bijvoorbeeld een complexe en dure opgave bij de binnenstedelijke woningbouw (die juist weer nodig is om het buitengebied te ontzien). De ontwikkeling van Assen heeft een positieve invloed op het hele verzorgingsgebied van 220.000 Drenten dat de gemeente bedient. De term 'Sterke steden, vitale dorpen' is wat ons betreft nog altijd actueel.

Verzoek: Laat dit tot zijn recht komen in het hele document en vooral in hoofdstuk 6 Leefbare steden en regio's.

4. Zet in op snellere verbetering van de spoorbereikbaarheid

Wij schrokken ervan dat het oplossen van de bottleneck Zwolle-Meppel en het verbeteren van bestaand spoor tussen Zwolle-Groningen worden gezien als agendapunten voor 2050 en verder. In het VDG-overleg is echter gezegd dat dit niet de bedoeling is en dat het doel blijft om deze zaken zo snel mogelijk te realiseren waarbij de bottleneck voor 2030 moet zijn opgelost.

Verzoek: Verplaats in hoofdstuk 6 de denkrichtingen en agendapunten 2050 over bestaand spoor naar de denkrichtingen en agendapunten 2030/2040 en benadruk in de tekst dat tempo noodzakelijk is.

5. Wees concreter in de oplossing van de stikstofproblematiek

Wij lopen tegen de beperkingen ten aanzien van stikstof aan. Dat gebeurt nu al bij infrastructurele werken en we verwachten dat het een belemmering gaat vormen voor onze stedelijke ontwikkeling. We zien bij de agendapunten 2030/2040 wel benoemd dat er op korte termijn voldoende stikstofruimte wordt gecreëerd. Wat ons betreft mag er meer aandacht komen voor dit onderwerp, inclusief concrete oplossingsrichtingen en doelstellingen (ook in de tijd). Anders wordt dit een serieuze bedreiging voor de ontwikkeling van onze provincie.

Verzoek: Wees concreter over de oplossingen in hoofdstuk 4 Perspectief landbouw en natuur en in hoofdstuk 6 Leefbare steden en regio's.

6. Toon meer urgentie bij de energievoorziening en transitie

Wij zien een belangrijke rol voor (hoofd-)warmtenetten in de energietransitie. Dit krijgt aandacht bij de denkrichtingen 2050. Wij denken dat de eerste ontwikkelingen eerder moeten plaatsvinden. Wij zien een rol voor de provincie en Rijk bij het ondersteunen van en de sturing op de ontwikkeling van de (hoofd-)warmtenetten. Dit gaat verder dan alleen onderzoeken. Bij de hoofd-warmtenetten denken wij onder andere aan verbindingen van Attero en Eemshaven naar bijvoorbeeld stedelijke woongebieden.

Overigens zal de implementatie van de infrastructuur ten behoeve van warmtenetten ruimtelijk beslag leggen op de bestaande infrastructuur, maar ook zal hier ruimte nodig zijn voor grote warmtepomphuizen, tussen -en onderstations en opslag. Ook dit aspect vraagt meer.

Verzoek: Besteed hier aandacht aan in hoofdstuk 5 Ordenende netwerken voor Energie en (circulaire) Economie met name in paragraaf 5.1

Wij zien waterstof genoemd in relatie tot industrieel gebruik. Het zou naar onze mening het Ruimtelijk Voorstel versterken als er ook aandacht is voor waterstofmobiliteit en de hiervoor benodigde infrastructuur. In dit verband wijzen wij u op de zich snel ontwikkelende bedrijvigheid rond waterstof en waterstoftankstations in Assen.

Verzoek: Besteed hier aandacht aan in hoofdstuk 5 Ordenende netwerken voor Energie en (circulaire) Economie en in hoofdstuk 6 Leefbare steden en regio's.

Wij zijn blij met de aandacht voor de netcongestie; een groot en urgent probleem. Wat ons betreft mag de aandacht hiervoor nog sterker; waarbij wordt gekeken naar zowel woningbouw, bedrijvigheid en de ontwikkeling van bedrijventerreinen als ook naar elektrische mobiliteit. De ruimtelijke inpassing van het elektriciteitsnetwerk van de toekomst (nieuwe kabeltracés en plaatsing van honderden grotere trafohuizen) vraagt zowel in stedelijk -als in het landelijk gebied de komende jaren extra aandacht.

Wij adviseren om de laatste stand van zaken rond de Nationale RES (d.d. 7 dec 2023) mee te nemen in dit Ruimtelijk Voorstel. In dit document wordt onder andere aangegeven dat de energievraag aanzienlijk hoger wordt dan verwacht.

Wij pleiten er voor om ook aandacht te besteden aan de inrichting van bedrijventerreinen in relatie tot het energiegebruik. Wij zullen er steeds meer naartoe moeten dat we bedrijven selecteren en ordenen bij de ruimtelijke inrichting van bedrijventerreinen zodat ze elkaar energetisch versterken (uitwisseling van warmte en elektriciteit).

Verzoek: Neem bovenstaande punten op in hoofdstuk 5 Ordenende netwerken voor Energie en (circulaire) Economie

Tot slot

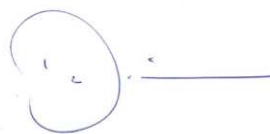
Naast de hoofdthema's die we hierboven hebben benoemd, missen wij ook wat elementen op de kaartjes. Zo ontbreken in Assen o.a. de icoontjes voor HBO, MBO, TechHub (Innovatiehub), het HOV knooppunt Kloosterveen, een beoogd zonnepark en vinden wij dat de intekening van de bedrijventerreinen niet de actuele situatie weergeeft. Verder zien wij nog wat onjuistheden in de tekst. We verwachten dat deze punten ambtelijk kunnen worden afgehandeld.

Wij gaan ervan uit dat bovenstaande punten een plek krijgen in het definitieve Ruimtelijk Voorstel. Uiteraard zijn wij ook graag bereid om onze input en ambitie nader toe te lichten in een gesprek. Dit zou dan eventueel gekoppeld kunnen worden aan een kennismakingsgesprek tussen onze colleges.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

burgemeester

secretaris

Asser Ambitie Agenda

Samen bouwen aan de toekomst
Sterker, Slimmer, Schoner

Assen laat haar stem horen!

Assen laat haar stem horen!

In de Asser Ambitie Agenda laten we zien hoe we met onze lokale krachtsectoren bijdragen aan nationale uitdagingen. Onze kracht ligt in veiligheid, zorg en duurzaamheid. Samen met u kan én wil Assen hier het verschil maken:

- **5.000 extra banen**
- **10.000 nieuwe woningen**
- **Een bruisende studentenstad**

Met deze stevige ambitie vraagt Assen de regio centraal te stellen in plannen voor een sterker, slimmer en schoner Nederland. We willen onze kracht en expertise aanbieden om oplossingen te bieden voor uitdagingen waar Nederland voor staat. Uw partij kan nu geven wat nodig is: langjarige investeringen om regionale verschillen teniet te doen, brede welvaart te versterken en te investeren in een betere leefbaarheid, juist in Noord-Nederland.

220.000

verzorgingsgebied

69.000

inwoners

60%

groene oppervlakte
in Assen

7M

Assen ligt boven het
NAP

1. Assen: groenste stad van Nederland

Ons aanbod

- We bouwen 10.000 woningen in groene wijken;
- We investeren in energiesystemen van de toekomst voor inwoners en bedrijven;
- We investeren in het realiseren van een groene en gezonde leefomgeving.

Wij vragen

- Structurele Rijksinvesteringen in de blijvende bereikbaarheid van de regio Assen. Het gaat om investeringen in openbaar vervoer, ontsluiting van (nieuwe) wijken en verdere verduurzaming van mobiliteit;
- Investeer in de relatie tussen Rijk en regio door huisvesting van Rijksdiensten in de regio;
- Financiering bij de ontwikkeling van duurzame bronnen zoals geothermie en restwarmte;
- Samenwerking en financiering rond thema's als netcongestie en Energy Hubs;
- Passende regelgeving en financiering voor aardgasvrije warmteoplossingen zoals warmtenetten.

Ontspannen Stedelijkheid is de realiteit en dé ambitie van Assen, gebaseerd op de drie kernwaarden: groen, dynamisch en verbonden. En daar zijn we goed in: Assen is in 2023 uitgeroepen tot de Groenste Stad van Nederland. Als groene groeidiament van de regio biedt Assen duurzaam ruimte voor ontspannen wonen, werken en recreëren. We hebben alles in huis om een groene schaa sprong te maken in economische ontwikkeling, woningbouw en gebiedsontwikkeling.

We zijn uniek in de manier waarop we onze groene structuren beschermen. Zo is het Asserbos één van de grootste en oudste binnenstedelijke bossen van Nederland. We gebruiken onze ruimte met aandacht voor biodiversiteit. Zo ontwikkelen we de Energietuin Assen Zuid; een plek voor zonne-energie, biodiversiteit én recreatie. Een uniek voorbeeld van meervoudig ruimtegebruik voor heel Nederland.

Assen stimuleert duurzame bedrijvenontwikkeling. Met onze wendbare MKB-bedrijven kunnen

we veranderingen snel toepassen. We vinden oplossingen voor het tegen gaan van netcongestie door Energy Hubs te ontwikkelen, samen met onze partners. Zo bieden we perspectief voor vestiging van nieuwe bedrijven. We versterken de duurzame mobiliteit en logistiek door ruimte te geven aan elektrisch snelladen en waterstof.

We werken aan duurzame alternatieven voor gas zoals het ontwikkelen van een betaalbaar warmtenet. En voor onze inwoners openen we Asser Energieloketten in de wijken. Hiermee helpen we dichtbij met het isoleren van woningen en de bestrijding van energie-armoede.

2. Versterking van onze zorgsector en biotechnologie

Ons aanbod:

- We bieden de kennis en expertise van veel verschillende zorg-organisaties en kennisinstellingen die bewezen goed samenwerken;
- We bieden een compacte stad met korte lijnen en aandacht voor de menselijke maat;
- Onze zorgsector biedt de winnende combinatie van vakmanschap en wetenschap;
- We bieden de regio zorgoplossingen op maat;
- Assen biedt plek voor het landelijk tekort aan hoogwaardige, flexibele labruimte;
- We investeren in een duurzame wijkaanpak.

Wij vragen:

- Benut Assen als experimenteergebied voor ontwikkeling van nieuwe vormen van zorg. Hiermee maken we slimme technologieën voor heel Nederland toegankelijk als onderdeel van het dagelijkse leven en de zorgverlening;
- Maak investeringen in de zorg structureel en langjarig;
- Structurele investeringen in vitale en gelukkige buurten;
- Houdt de zorg dichtbij de mensen, verspreid over de regio.

Assen heeft een sterk zorglandschap. Desondanks staan we aan de vooravond van bovengemiddelde uitdagingen door vergrijzing in de regio. Met de aanwezigheid van het Wilhelmina Ziekenhuis en een breed scala aan zorginstellingen biedt Assen ruimte aan medische, geestelijke en langdurige zorg. Dat biedt unieke kansen om het samenwerken in de zorg in de toekomst slimmer te doen. We lopen voorop in het organiseren van toekomstbestendige zorg, zodat onze inwoners fijn kunnen wonen en leven in Assen.

Het Wilhelmina Ziekenhuis, Interzorg en Espria ontwikkelen een Herstelcentrum. Dit is een goed voorbeeld van innovatie en samenwerking tussen verschillende zorgdisciplines. Zo houden we de ziekenhuiszorg in onze regio toegankelijk.

Met de Technologie- en Zorgacademie Drenthe werken we aan innovatie in de zorgsector, onder andere gericht op het verlagen van de werkdruk van zorgpersoneel. Binnen TechHub Assen werken Hanzehogeschool, Techniek & Zorg Academie Drenthe, Drenthe College en UMCG samen. Dat

leidt bijvoorbeeld tot projecten gericht op toepassing van AI in de zorg en specifiek op dementie. De Universiteit van het Noorden krijgt hiermee vorm en inhoud in Assen.

We stimuleren innovaties en investeren in gezonde leefstijl. Onze ambities richten zich bovendien in het verder terugdringen van eenzaamheid en het verder versterken van sociale cohesie in wijken. Assen heeft hier al een bewezen aanpak voor ontwikkeld als partner in het Europese Project From Isolation to Inclusion (I2I).

De zorg van de toekomst vraagt kennis, innovatie en onderzoek. De biotech-sector in onze stad groeit en bloeit. Door de aanwezigheid van twee toonaangevende internationale spelers, Ardena en ICON, bevindt zich in Assen een van de grootste concentraties Bio-analytische bedrijven van Europa. ICON en Ardena maken onderdeel uit van een grotere ecosysteem, de Life Cooperative in Groningen. De kennis en kunde van de Life Cooperative vertalen we hier met onze vakmensen naar concrete toepassingen.

3. Assen: hét veiligheidscluster voor regio en Rijk

Ons aanbod:

- We bouwen met ons veiligheidscluster aan een digitaal en een fysiek veiliger Nederland;
- We creëren een toekomstbestendige basis voor (Rijks)overheidsdiensten;
- We creëren ruimte voor studenten en onderwijsinstellingen met een studentencampus.

Wij vragen:

- Investeer in onderwijs door samen met ons een bredere en sterkere koppeling te creëren tussen onderwijs en arbeidsmarkt; met de Rijksdiensten en het maatschappelijk middenveld in Assen, gericht op (digitale) veiligheid, innovatie en zorg;
- Investeer in de relatie tussen Rijk en regio door huisvesting van Rijksdiensten in de regio.

Het veiligheidscluster in Assen levert een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling en versterking van een veilig Nederland. Het cluster zorgt voor een veiligere wereld, economische waarde en groei van banen in regio Assen. We bieden de gouden combinatie van praktijk en theorie. Assen is al jaren de thuisbasis voor overheidsdiensten op gebied van (digitale) veiligheid zoals Defensie, DJI, DV&O, Nationale Politie en DICTU. Bovendien kiezen steeds meer onderwijsinstellingen om hun veiligheidsonderwijs in Assen te concentreren. De samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt is cruciaal om goed opgeleid personeel voor de toekomst te garanderen. NHL Stenden, Drenthe College, Hanzehogeschool en TechHub zijn de voorlopers op dit gebied. Het loont om hierin te investeren. Veiligheid is niet vanzelfsprekend. De vraag naar goed opgeleide mensen zal blijven groeien. Assen kan met slimme investeringen aan deze groeiende vraag voldoen. Veiligheid zit immers in de haarvaten van onze samenleving.

Wij realiseren graag met u de belangrijke transities uit de Asser Ambitie Agenda als basis voor de brede welvaart in Assen en Nederland.

Kor Ijszenga

Marco Out

Arjan van Bekkum

Johan Atema

Rob Castien

Edith Romp

Peter Ketelaar

Ria Stegehuis

Hans Mulder

Elly van der Woude

Mare Riemersma

Richard Delger

Jan de Morree

Dick Pouwels

Marco ter Harmse

Geertje Dam

Harry Tupan

Sandra de Vrede

Jelte Penninga

Mark van den Eng

Hanneke Bruggeman

Willem Hulshof

Christa de Ruiter

Giacomo de Borst

Agnes Mulder

Hans de Willigen

Ludo Mennes

Peter Oosterbaan

Melanie Maatman

Bothilde Buma

vaart welzijn
Onderdeel van Tintengroep

Rob Kah

Colofon:

Voor u ligt de uitgave van de presentatie start Asser Ambitie Agenda (AAA), een initiatief van Ondernemend Assen, Vaart in Assen en de gemeente Assen.

De AAA geeft invulling aan de doorontwikkeling van de krachtsectoren in Assen. Dat doen we samen met ondernemers, onderwijs, zorg en inwoners. U kunt het proces volgen op www.assen/AAA.

1e druk, 7 november 2023